

ARBEIDERNES BYGGEFORENING
1893.

stiftet af
BURMEISTER & WAINS ARBEIDERE
1865.

SKATTE JAGT
I STRANDVEJSKVARTERET

SKATTEJAGT I STRANDVEJSKVARTERET

Sådan bruger du skattejagten!

Ideén med skattejagten er at lære kvarteret at kende og at finde glæden og overraskelsen i de mange detaljer der dukker op, når man går på opdagelse i områdets 393 huse – der på overfladen ser så ens ud.

Skattejagten kan laves af beboere, gæster, børn, unge som gamle – til fødselsdage, fester eller blot indledningen til en hyggelig aften i venners lag.

Skattejagten er i en noget simplere udgave oprindelig udviklet til en børnefødselsdag for godt 20 år siden. Den kan – med lidt hjælp - sagtens laves af børn, der som regel er gode observatører. I denne omgang har jeg valgt lidt mere uddybende forklaringer, som nok retter sig mest til voksne. Dem kan børnene bare springe over.

Man kan selv bestemme rækkefølge antallet af "hold" og antallet af "poster", - alt efter hvor lang tid man synes turen skal tage eller forløbe. Den rækkefølge, jeg har valgt, er baseret på, at man ikke skal løbe alt for meget rundt. Hvert hold udstyres med en blyant og en kopi af SKATTEJAGTEN.

Du bestemmer på forhånd selv, hvad gevinsten består i (drinks, en flaske, frugt, slik osv) og hvor den kan hentes. Men ideén er, at man på forhånd vælger et mål, hvor gevinsten kan afhentes/nydes : - f.eks. hos ens bekendte i xx-gade nr. 37 i kvarteret – som selvfølgelig på forhånd er indviet i de skumle planer!

Systemet i "jagten" er så, at hver post giver et tal (som regel et husnummer), der skrives ind i resultatlisten. Disse tal lægges lægges ind i et regnestykke, som du selv laver, - men hvor resultatet SKAL give det tal f.eks. 37 (husnummer) i xx-gade, hvor gevinsten kan hentes. Er der eks.10 poster, kan regnestykket for eksempel se sådan ud:

Post	Gade	Plus/minus	Resultat
1	Hornemanngade		12
2	Berggreensgade	+	24
3	Weysesgade	+	35
4	Kuhlausgade	-	47
5	Landskronagade	+	4
6	Niels W Gadesgade	+	16
7	Niels W Gadesgade	-	54
8	Berggreensgade	+	49
9	Heisesgade	-	16
10	H C Lumbyesgade	+	21
	Korrektion – hvis nødvendig	-	7
	Gevinst hentes i XX-gade	resultat	37

GOD JAGT OG GOD FORNØJELSE!

Maj 2012 med de bedste hilsner fra Christian Sonne, Heisesgade 49.

Copyright: Til glæde og fornøjelse. Skattejagten må absolut gerne kopieres!

Skattejagt

OBELISKEN PÅ TORVET

Arbejdernes Byggeforening blev stiftet i nov. 1865 af arbejderne på B&W's skibsværft. To af stifterne læge FF Ulrik og grosserer Moses Melchior er mindet på **Obelisk** på **Torvet**. Her kan man også læse husejerforeningens Motto: "På alderdoms hygge skal i ungdom du bygge"! Hvilket år er obelisk rejst (de 2 sidste cifre)?

1 *Kildevældsgade: Obelisk er rejst år? - 2 sidste cifre*

DET PERSONLIGE PRÆG 1

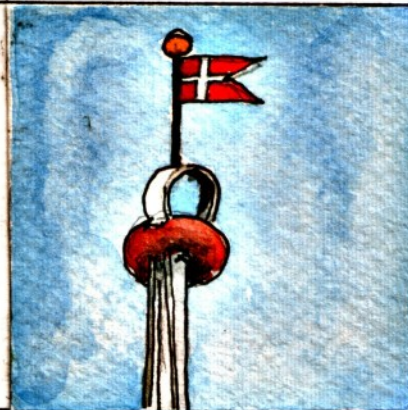
Mange af husene har og har haft beboere, der har lyst til at sætte deres personlige præg på huset – trods lokalplan og tinglyste servitutter om: "at husenes udseende må ikke forandres". Her har husets 1. ejer, journalist Martha Lichtenberg døbt huset: **Penalhuset**. Hvilket husnummer?

2 *Hornemansgade: hus nr.?*

EN SÆRLIG FLAGSTANG

Husets beboere har i mange år holdt fanen højt ved at hejse flaget, når kvarterets børn og voksne havde fødselsdag – fødselarens skrives på en lille tavle der hænges på den "dobbelte" flagstang – en stor stang med en lille flagstang på toppen". Hvilket husnummer?

3 *Berggreensgade: hus nr.?*

DET PERSONLIGE PRÆG 2

Ud over husene bærer også mange haver præg af beboere, der har lyst til at sætte deres personlige præg huset eller haven – og her er der vist ikke noget der kræver lokalplan eller byggetilladelse: - et flot sekskantet **fuglefoder-brædt** med fint foldet tag i zink med pagode-spids.

4 *Weyssesgade: hus nr.?*

Skattejagt

VELKOMMEN INDENFOR 1

Det er ikke tilladt at lave vindfang eller andet foran indgangsdøren. Men det er rart at kunne byde sine gæster velkommen inden for i ly af regn og blæst. Her en smuk løsning med **stynede lindetræer**. Hvilket husnummer?

5 Weysesgade: Hus nr. ?

DEN LIDT INDVIKLEDE

Læs først temaerne om symmetri og blændinger.

I Weysesgade (Syd, ulige nr.) har symmetrihuset i nr. 17 den særlige blænding over døren, der er karakteristisk for symmetrihuse. Hvilket nr. har det tilsvarende hus i Kuhlausgade (Syd, ulige nr.)? Hvorfor mon?

6 Kuhlausgade: Hus nr. ?

SMUK – MEN SYNDIG!

Det er ikke tilladt at lave altaner på facaden mod gaden. Alligevel findes der fra gammel tid en del altaner i kvarteret. Og hvem ville ikke standse op og beundre den gamle **altan/udestue** her med glasmosaik, forgyldt flagknop og det hele – ikke mindst når clematis'en blomstrer? Hvilket husnummer?

7 Kuhlausgade: Hus nr. ?

DET PERSONLIGE PRÆG 3

Mange af husene har og har haft beboere, der har lyst til at sætte deres personlige præg på huset – trods lokalplan, og tinglyste servitutter om: "at husenes udseende må ikke forandres". Her er husets **byggeår** malet i den cirkelformede blænding over døren i et frontspidshus. Hvilket husnummer?

8 Niels W. Gadesgade: Hus nr. ?

Skattejagt

VELKOMMEN INDENFOR 2

Det er ikke tilladt at lave vindfang eller andet foran indgangsdøren. Men det er rart at kunne byde sine gæster velkommen inden for i ly af regn og blæst. Det gamle **bislag** her er ganske fint – men det ville ikke gå i dag med lokalplan og facaderegulativ. Hvilket husnummer?

9 Niels W. Gadesgade: Hus nr. ?

BUTIKKER

I **hjørnehusene** i Kildevældsgade og Landskronagade, var der ofte butikker: - skrædder, købmand, skomager, fiskehandel, kiosk mm. I dag er der ingen tilbage. Dog kan man af huset på hjørnet af Landskronagade og HC Lumbyesgade (HCL 1) aflæse, at her har FISKE-BØRSEN ligget.

I **LANDSKRONAGADE** kan man i et enkelt almindeligt hus (ikke hjørnehus) se at der har været butik. - Det ene af de røde murstensbånd, der pryder vores huse er ført i en stor, flot bue over et stort tidl. butiksvindue. Hvilket hus?

10 Landskronagade: Hus nr. ?

SNIRKLEDE FUSKERIER

Mange af de første husejere var smede og værftsarbejdere fra B&W. En del af dem har givet benyttet muligheden for at "fuske" lidt med lidt smede eller metalarbejde i fritiden og lave nogle af de flotte smedejernshegn, der dag pryder kvarteret. Hvilket husnummer?

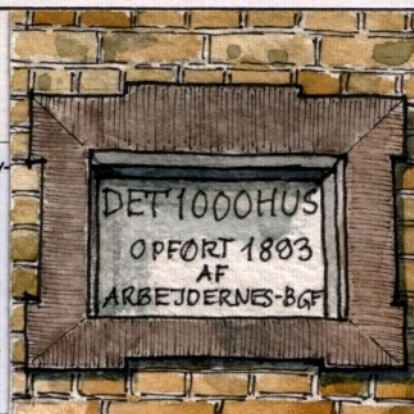
11 Heisesgade: Hus nr. ?

Skattejagt

HUS NR. 1000

Efter starten i 1865 opførte Arbejdernes Byggeforening i 1867-72 de første huse i Sverrigsgade på Amager. Hus nr. 1000 blev opført i 1893 i Heisesgade og mindet med en tavle på gavlen. Hvilket husnummer?

(Bonusinfo: Faktisk er der en "mindetavle" mere i kvarteret. Næmlig på Østerbrogade 155, hvor der står, at de 393 huse i kvarteret blev opført af Arbejdernes Byggeforening i perioden 1891-1903).

12 Heisesgade: Hus nr. ?

BRANDKAM – EN GODTE!

Læs temaet om brandkamme.

På dette hus i HC Lumbyesgade er den nederste vandrette del på begge brandkamme forsynet med en zinkhat med en særlig flot udsmykning. Det er da kun til at blive glad af!

13 H.C. Lumbyesgade: Hus nr. ?

Løsningen findes
andetsteds i bladet

TEMAER

1 SYMMETRI

Facadeforløbene i gaderne nord og syd for Kildevældsgade er alle bygget op omkring en symmetrisk variation af hjørnehuse, frontspidshuse og "almindelige" huse.

For eks. kan et facadeforløb forløb syd for Kildevældsgade (Weysesgade) se sådan ud

▣ Hjørnehuse x Frontspidshuse o Almindeligt hus
S Symmetrihus

▣ x o o o o o x S x o o o o o x ▣

Det særlige **symmetrihus S** – er et alm. hus men med en særlig blænding over hoveddøren og på facaden. Desuden er kvisten på taget mod gaden ekstra flot udsmykket bl.a. med en særlig flot "knop" på vindsmeden.

I gaderne nord for Kildevældsgade (her Weysesgade), som er kortere kan forløbet se sådan ud:

▣ x o o o X o o o x ▣

Her er **symmetrihuset** altså et **frontspidshus!**

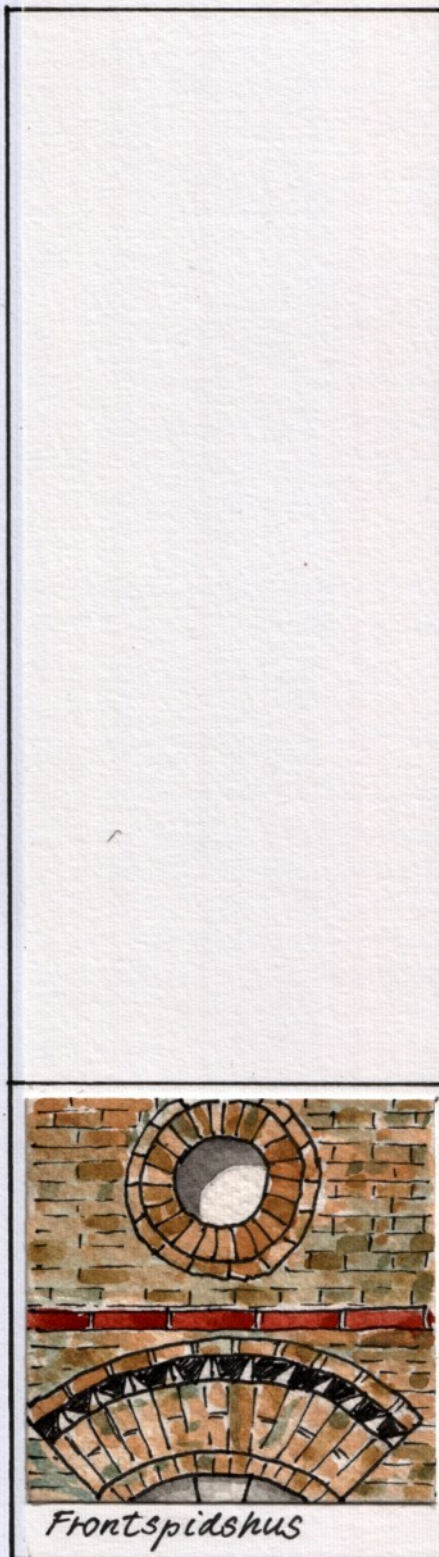
I Kuhlausgade nord (ulige nr.) og N.W. Gadesgade nord (lige nr), som er endnu kortere pga Torvet er **symmetrihuset** et almindeligt hus, hvor dog facaden er trukket lidt frem foran de øvrige huse for at markere den særlige placering i rækken – og desuden har huset fået en cirkelblænding (svarende til frontspidshusene) i stedet for den "almindelige" med de 3 "tårne".

2 BLÆNDINGER mm.

Blændinger er de tilbagetrukne, ofte malede eller pudsede murpartier, der i det ellers blanke murværk danner en udsmykning over indgangsdørene.

Når man begynder at se efter, er der en sjov variation og systematik i disse blændinger:

Frontspidshusene har alle en **cirkelrund** blænding over døren

Temaer

De "almindelige huse" har en blænding som bedst kan kaldes **de tre tårne** – måske er inspirationen hentet fra Københavns Byvåben?

- Dog har de **almindelige huse i Weysesgade syd** blændinger med kun **2 tårne** – uden at det er klart hvorfor?

Symmetrihusene har en **særlig blænding** (se tegning under Kuhlausgade), hvor det murede stik over døren er løftet op for nedenunder at give plads til 2 mindre 4-kantede blændinger med buet overside. Desuden er der placeret en aflang firkantet blænding midt på husfacaden.

Ud over den specielle blænding har **Symmetrihusene** også en særlig flot udsmykning af **kvisten** på taget – se bare op!

Alle huse er opført i blank mur af gule mursten. Ud over udsmykningen i form af blændinger, de murede stik over vinduer og ikke mindst døre, er alle huse også udsmykket med **bånd af røde mursten**.

3 BRANDKAMME

Lad os først slå fast, at det hedder **KAMME** og ikke Karme.

Murene mellem de enkelte huse er en brandmur, der slutter over taget med en såkaldt brandkam. Brandkammen er fælles med naboen. Brandmure og -kamme er med til at forhindre brandsmitte mellem husene – men er også med til at give husene karakter.

Brandkammen er af gule mursten, hvor stenene er lagt parallelt med taget. Brandkammen står i blank mur, men er på pudset på det sidste stykke af siderne ned mod taget. På toppen af brandkammen ligger sorte, uglaserede teglsten, der beskytter kammen mod nedbør ovenfra. Nederst på brandkammen – ved tagfoden – ligger murstenene vandret. Den vandrette del er på toppen dækket af en lille hat af zink.

I den originale udformning satte man et jern/en bolt igennem det vandrette stykke for at forhindre den lange, skrå mure i at skride ned. Over boltten satte man en spids zinkkegle oven på zinkhatten. Derfor har mange af brandkammene en **spids på zinkhatten** nederst på kammen.

Brandkammene er meget udsatte for vind og vejr. Ved vedligeholdelse er det vigtigt at man følger reglerne i facaderegulativet.

Temaer

